

politik og politiske systemer som produkter af rumskabende bevægelser og interaktion. Han mener, at diskursanalyser uden en praksisdimension ingen steder leder hen.

Etnologien har ifølge Frederik Nielsson erkendt hverdagen som oprindelsessted og fundament for politikken, men hvordan politikken påvirker og skaber hverdagen er derimod sjældent undersøgt. I den forbindelse fremdrager han Frykman og Löfgren og anklager dem for at skabe et harmoniseret billede af Sverige.

Kjell Hansen skriver om Republikken Jämtland, som er en regional bevægelse, der efter eget udsagn bygger på 51% spøg og 49% alvor! Bevægelsen opstod i 60'erne som en protest mod den affolkning af udkantsområderne, som de mente, den statslige politik var årsagen til. Som mål har Jämtlandsbevægelsen ikke en frigørelse fra den svenske stat, men den har søgt at få indlemmet spørgsmålet om regionalt tilhørsforhold som del af den politiske diskurs.

Jonas Engman skriver om Socialdemokratiets 1. maj-demonstrationer i Stockholm. Han studerer, hvorledes ritualer bidrager til ideologiproduktionen og konkluderer, at det er en forenkling at tolke politiske symboler og metaforer som sammenfattende, de er tværtimod ofte ambivalente.

Tom O'Dells artikel „Metodens praktik: Uteslutningens poetik“ var der lidt problemer med. Hver gang anmelderen mente at have fundet ud af, hvad den handlede om – så var det alligevel ikke det! Udelukkelsens poetik? Han skriver blandt andet om sin afhandling „Culture Unbound“, som beskæftiger sig med amerikaniseringen af Sverige, og om metode og om mange andre ting: O'Dell unbound.

Christine Sestoft skriver om den politiske forbruger – ikke den politisk korrekte – som der fejlagtigt står i indledningen. Emnet er oplagt for denne bog, men artiklen kunne have haft gavn af lidt yderligere redigering. Den er for opgaveagtigt disponeret, veksler mellem redegørelser for diskursanalysen og en jordnær gennemgang af forbrugerorganisationer.

Bogens kvalitet ligger i artiklerne med udgangspunkt i konkrete empiriske forskningsfelter. „Facitlisteartikler“, hvis formål det er at give de „rette“ svar på spørgsmålene, synes at følge deres egen dagsorden.

Som antropolog kan man tænke over, i hvilken udstrækning overvejelserne om etnologiens forhold til politik lige så godt kunne

gælde for antropologien. I mange af artiklerne gælder referencerne i lige så høj grad antropologien, ofte nævnes som en samlende betegnelse kulturforskningen. Jeg mener dog ikke, at antropologien har samme problem med politikken som etnologien. Politisk antropologi er blevet bedrevet konstant gennem hele fagets historie.

Redaktørene nævner i indledningen, at det skulle være farligt at beskæftige sig med den „delikata relationen mellan etnologi och politik“ (s. 5) – en farlighed, som også bogens titel henviser til. (Titlen kan oversættes til: Lad briste eller bære.) Artiklerne forekommer dog ikke særlig farlige. Grunden kan være, at mange potentielt *farlige* forfattere ikke har turdet tage imod opfordringen til at skrive eller slet ikke er blevet inviteret?

Bådmetaforen bruges i indledningen, hvor der tales om at invitere til en sejlads, en langsom færd, uden mål, om at komme tørskoet i land osv. I samme tone kan der afsluttes her: Der blev ikke roet helt i takt, man var ikke helt enige om tempo og kurs, men båden holdtes da flydende, og nogen fælles samtale kunne der da føres ombord.

Kirsten Rønne
mag.scient.
København

DRU C. GLADNEY (ed.): Making Majorities. Constituting the Nation in Japan, Korea, China, Malaysia, Fiji, Turkey, and the United States. Stanford: Stanford University Press 1998. 350 sider. ISBN 0-8047-3048-2. Pris: £32.50.

Som undertitlen viser, omhandler denne bog begrebet majoritet i de syv ovennævnte nationer i Asien og Stillehavsregionen. Og hvert land er dækket med hele to artikler, så antallet af artikler, inklusive den fine introduktion, som jeg vil komme tilbage til i det nedenstående, kommer op på 15. Jeg har valgt ikke specifikt at inddrage og diskutere de enkelte artikler, men herimod fokusere på bogens overordnede tema majoriteter og national konstruktion, da dette vil være for fyldig en opgave her.

I introduktionen skrevet af bogens redaktør, Dru C. Gladney, slår han i første linie fast, at „majorities are made, not born. This book posits that there are no pure majorities in the Asia-Pacific region or in the West. Numeric-

ally, ethnically, politically, and culturally, societies make and mark their majorities and minorities under specific historical, political, and social circumstances" (s.1). Videre i denne tilgang lægges der vægt på, at forestillinger om, og konstruktioner af, henholdsvis majoritet/minoritet og rettigheder knyttet til disse opdelinger bygger på en ukritisk indoptagelse af ideer om renhed, numerisk overlegenhed og social konsensus. Majoriteten har ikke nødvendigvis naturgivne og særegne rettigheder. Og dette gælder i vidt forskellige kulturelle og geografiske kontekster, som eksempelvis Kosaku Yoshino viser det i artiklen „Culturalism, Racialism, and Internationalism in the Discourse on Japanese Identity" (s.13), Kemal Kirisci fremhæver det i „Minority/Majority Discourse: The Case of the Kurds in Turkey" (s.227) eller Richard Handler påpeger i „Studying Mainstream and Minorities in North America: Some Epistemological and Ethical Dilemmas" (s.249).

Det er relevant, som Gladney gør det (s.2), at sammenligne Benedict Andersons forestillede fællesskab med majoritet som et begreb og en konstruktion, der på samme vis forestilles. Men Anderson er jo blevet kritiseret for at anvende en for homogen optik i analysen af det nationale som forestillet, og på samme måde kritiseres det i bogen, at kulturer og nationer fremstilles som homogene, som det eksempelvis postuleres i Samuel Huntingtons *The Clash of Civilizations?* (Foreign Affairs 72(3):22-49, 1993). Det er i disse forestillinger om det homogent nationale, majoriteterne skabes som politiske, etniske eller kulturelle størrelser.

Det komparative element, sammenligningen af forestillinger og diskurser om majoritet/minoritet i syv forskellige nationer, er naturligvis imponerende, men det, at bogen dækker så bredt (vilkårligt?) geografisk, mener jeg er både dens styrke og svaghed. Styrke, fordi bogen samler artikler om forskellige nationer, der ikke plejer at blive samlet og derfor tilbyder læseren interessante sammenligninger, og svaghed, fordi det vil være de færreste læsere, der er interesserede i denne kuriøse sammenligning. Afslutningsvis vil jeg fremhæve de enkelte bidrags høje kvalitet og understrege, at de hver for sig er yderst anbefalelsesværdige.

Johan Fischer
Institut for Antropologi
Københavns Universitet

Kirsten Hastrup: A Place Apart. An Anthropological Study of the Icelandic World. Oxford: Clarendon Press 1998. 227 sider, illustrationer og indeks. ISBN 0-19-823380-9. Pris: £30 (hb).

Kirsten Hastrups bog *A Place Apart. An Anthropological Study of the Icelandic World* er hendes tredje monografi om Island og omhandler, som titlen antyder, den islandske verden og islændingenes forståelse og skabelse af sig selv i denne verden. Bogen bygger først og fremmest på forfatterens egne oplevelser under feltarbejde i 1980'erne. Den inddækker dog også konklusioner fra hendes tidligere bøger om det islandske samfund i henholdsvis middelalderen og tiden 1400-1800 om end med udgangspunkt i en nutidig sammenhæng.

Kirsten Hastrup opbygger sin bog omkring analyser af de tre dimensioner tid, sted og folk, der bogen igennem behandles på forskellige analytiske niveauer. På det konkrete niveau beskriver Hastrup sine egne oplevelser af islændingenes forhold til for eksempel deres historie og lokalitet, og hun tegner billeder af sammenhænge mellem og betydning af tradition, landskab og lokalsamfundet i definitionen af det islandske. På et mere generaliserende og teoretisk niveau diskuterer Hastrup derefter essensen af islændingenes selvforståelse med omdrejningspunkt i begreberne ukronia i forhold til fortiden, fjernhed i forhold til omverdenen og afgrænsningen til de andre, der er med til at skabe den nationale selvforståelse. På den baggrund fremstår som hovedtræk ved den islandske verden og identitet, at den i høj grad hviler på forestillingen om det gamle, oprindelige og „rene“, hvilket ses i islændingenes forhold til for eksempel deres sprog. Den islandske (og dermed kultiverede) verden er ydermere koncentrisk med center omkring hjemmet og lokaliteten. Det vil sige hjemmet på landet, hvor „det rigtige Island“ findes, hvorimod byerne (og menneskene dér) er „vilde“ og i grunden „uislandske“. På den måde er der et underliggende hierarki i den islandske selvforståelse, idet der er nogen i samfundet, der er mere islandske end andre.

Det er vigtigt for Kirsten Hastrup at understrege, at hun ikke i denne bog forsøger at repræsentere en „islandsk kultur“, men derimod at præsentere nogle billeder af den islandske kontekst/contexture og sammenhænge mellem kulturel identitet og lokale sociale erfaringer. Målet er at vise, at nationen opleves i